

Bruxelles, den 30.9.2015
COM(2015) 479 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Endelig evaluering af det fælles Eurostarsprogram (2008-2013)

DA

DA

1. INDLEDNING

I juli 2008 vedtog Europa-Parlamentet og Rådet en beslutning med bestemmelser om EU's deltagelse i finansieringen af det fælles Eurostarsprogram ("Eurostars")¹. I Eurostarsbeslutningen begrænses EU's finansielle bidrag til "højst en tredjedel af de faktiske bidrag fra de deltagende medlemsstater og de øvrige deltagende lande², dog højst 100 mio. EUR". EU deltager i finansieringen under det syvende rammeprogram for forskning (2008-2013). Siden da har Europa-Parlamentet og Rådet vedtaget en afgørelse med bestemmelser om fortsat deltagelse i finansieringen af det nye fælles program Eurostars-2 i perioden 2014 til 2020 (Eurostars-2-afgørelsen).³

Målet med Eurostars er at yde økonomisk støtte til tværnationale markedsorienterede forskningsprojekter, som iværksættes og ledes af forsknings- og udviklingsintensive⁴ SMV'er.⁵ Disse virksomheder skal kunne gennemføre størstedelen af et projekts F&U-aktiviteter og udnytte resultaterne kommercielt, hvorved de forbedrer deres konkurrenceevne. Eurostarsprojekterne bygger på samarbejde. Ved ethvert projekt skal der være mindst to partnere (autonome juridiske enheder) fra to forskellige deltagende stater, og mindst en af dem skal være en forsknings- og udviklingsintensiv SMV. Projekterne må højst vare tre år, og senest to år efter projektgennemførelsen skal resultatet af forskningen være klar til markedsføring.

Eurekasekretariatet⁶, der har base i Bruxelles og fungerer som central støtteenhed for netværket, udgør den særlige implementeringsstruktur for programmet. Sekretariatet tilrettelægger indkaldelser af forslag, ligesom det kontrollerer, at ansøgningerne er støtteberettigede, og udvælger de projekter, der skal modtage støtte. Desuden har det ansvaret for at tildele EU's finansielle bidrag. Nationale finansieringsorganer i de deltagende lande

¹ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 743/2008/EF af 9. juli 2008 om Fællesskabets deltagelse i et forsknings- og udviklingsprogram, der gennemføres af flere medlemsstater til fordel for forsknings- og udviklingsintensive små og mellemstore virksomheder. (EUT L 201 af 30.7.2008, s. 58): <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:201:0058:0067:DA:PDF>.

² Alle 28 medlemsstater og fem andre lande (Island, Israel, Norge, Schweiz og Tyrkiet) har deltaget i Eurostars (2008-2013). I februar 2008 var 20 medlemsstater kommet med ombord. Belgien, Kroatien, Italien, Letland, Luxembourg og Det Forenede Kongerige har deltaget siden november 2008, Bulgarien siden februar 2010 og Malta siden marts 2011.

³ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 553/2014/EU af 15. maj 2014 om Unionens deltagelse i et forsknings- og udviklingsprogram, der gennemføres i fællesskab af flere medlemsstater til fordel for forsknings- og udviklingsintensive små og mellemstore virksomheder (EUT L 169 af 7.6.2014, s. 1): <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014D0553&from=DA>.

⁴ I Eurostarsprogrammet for 2008-2013 defineres forsknings- og udviklingsintensive SMV'er som SMV'er, der afsætter mindst 10 % af deres personale (fuldtidsækvivalenter) eller 10 % af deres omsætning til F&U-aktiviteter.

⁵ SMV'er defineres i Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36): <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:124:0036:0041:DA:PDF>. De vigtigste faktorer, der afgør, om en virksomhed er en SMV, er antallet af medarbejdere (< 250) og enten omsætningen (< 50 mio. EUR) eller balancen (< 43 mio. EUR).

⁶ Eureka er et mellemstatsligt netværk, som blev etableret i 1985 for at understøtte markedsorienterede F&U- og innovationsprojekter, der gennemføres af industrien, forskningscentre og universiteter på tværs af alle teknologiske sektorer. Det består af 41 medlemmer, herunder EU repræsenteret ved Kommissionen: <http://www.eurekanetwork.org/>.

øremærker i deres F&U-budgetter landenes bidrag til Eurostars, ligesom de stiller finansiering til rådighed for deres egne deltagere. Denne finansieringsmekanisme kaldes en "virtuel fælles pulje". Eurostars opererer således på basis af central evaluering, men decentral finansiering.

I Eurostarsbeslutningen bestemmes det, at Kommissionen foretager en foreløbig evaluering to år efter programmets start og fremsender konklusionerne til Europa-Parlamentet og Rådet. Den foreløbige rapport blev offentliggjort den 10. december 2010⁷, og Kommissionen fremsendte den i april 2011⁸.

I Eurostarsbeslutningen kræves der desuden en endelig evaluering ved programmets udløb, og igen skal resultaterne forelægges Europa-Parlamentet og Rådet.

Makarow-gruppen, som består af uafhængige eksperter og ledes af Marja Makarow, der er vicepræsident for Academy of Finland, foretog den endelige evaluering, som blev offentliggjort i november 2014.⁹ Gruppen anvendte kvalitative og kvantitative metoder til at vurdere programmets relevans, effektivitet, effekt og bæredygtighed. Den endelige evaluering omfattede omkring tre gange så mange ansøgninger, ansøgere og finansierede projekter som den foreløbige evaluering. I modsætning til, hvad der var tilfældet ved den foreløbige evaluering, kunne Makarow-gruppen derfor foretage kvantitative beregninger og omfattende økonometriske analyser.

Makarow-gruppens hovedkonklusion var, at det fælles Eurostarsprogram havde formået at fremskynde væksten og de nyskabende resultater hos forsknings- og udviklingsintensive SMV'er. Der var dog stadig behov for at forbedre flere aspekter ved styringen og den forvaltningsmæssige gennemførelse.

Hovedformålet med nærværende rapport er at underrette Europa-Parlamentet og Rådet om resultaterne af den endelige evaluering som foreskrevet i Eurostarsbeslutningen. I rapporten findes et kort sammendrag af Kommissionens foreløbige evaluering og rapporten for 2011 (afsnit 2) efterfulgt af Makarow-gruppens hovedkonklusioner og anbefalinger (afsnit 3). I tråd med rapporten for 2011 fremsætter Kommissionen desuden sine bemærkninger vedrørende de vigtigste aspekter ved den endelige evaluering (afsnit 4). På basis af Makarow-gruppens rapport fokuseres der i disse bemærkninger på de aspekter ved Eurostars, som efter Kommissionens mening kan forbedres, navnlig de aspekter, der allerede blev påpeget i den foreløbige evaluering.

Kommissionen tager desuden hensyn til Eurostars-2-afgørelsen og den kendsgerning, at flere anbefalinger fra både den foreløbige og den endelige evaluering allerede er blevet indarbejdet i denne afgørelse og i den nye delegeringsaftale.

⁷ http://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/archive/fp7-evidence-base/other_fp7_panel_evaluations/eurostars_programme_interim_evaluation.pdf#view=fit&pagemode=none.

⁸ KOM(2011) 186 endelig, Bruxelles den 8.4.2011:
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0186&from=EN>.

⁹ https://ec.europa.eu/research/sme-techweb/pdf/ejp_final_report_2014.pdf.

2. DEN FORELØBIGE EVALUERING OG KOMMISSIONENS RAPPORT FOR 2011

I artikel 13, stk. 2, i Eurostarsbeslutningen bestemmes følgende: *"Kommissionen foretager en foreløbig evaluering af det fælles Eurostarsprogram to år efter det fælles Eurostarsprograms start, som omfatter fremskridtene med hensyn til opfyldelsen af målene i bilag I. Denne evaluering omfatter ligeledes anbefalinger til, hvordan den videnskabelige, forvaltningsmæssige og finansielle integration kan fremmes yderligere, og navnlig en vurdering af de FoU-intensive SMV'ers formåen med hensyn til at få adgang til det fælles Eurostarsprogram og kvaliteten og effektiviteten af gennemførelsen heraf. Kommissionen fremsender konklusionerne af denne evaluering tillige med sine bemærkninger og i givet fald forslag til ændring af denne beslutning til Europa-Parlamentet og Rådet."*

I delegeringsaftalen fra 2009 mellem Europa-Kommissionen og Eureka sekretariatet blev der fastsat retningslinjer for anvendelse af kriterierne af Eurostarsbeslutningen. Desuden blev der stillet konkrete spørgsmål, som skulle besvares i evalueringen.¹⁰

En gruppe af uafhængige eksperter¹¹ udpeget af Kommissionen fremlagde i december 2010 den foreløbige evalueringsrapport. Her konkluderer gruppen, at Eurostars er et godt program, der opfylder sine målsætninger og tilfører europæiske forsknings- og udviklingsintensive SMV'er værdi. Derfor mener gruppen, at Eurostars ikke blot skal videreføres, men at dets budget helst skal øges fremover. Gruppen understreger dog også, at der trods de gode fremskridt fortsat er plads til forbedringer.

Den foreløbige evaluering fandt sted i 2010, og rapporten indeholder data fra de første fire tidsfrister, hvoraf der var to i 2008, en i 2009 og en i 2010¹². Efter de første fire tidsfrister var der modtaget i alt 1 127 ansøgninger fra 3 790 ansøgere. For så vidt angår finansieringsstadiet indeholder rapporten kun data fra de første tre tidsfrister. Finansieringen blev godkendt for 264 projekter med samlede projektomkostninger på 386 mio. EUR. Kun 14 projekter var blevet gennemført. I de to år siden oprettelsen og frem til foråret 2010 har Eurostars mobiliseret et samlet øremærket budget for offentlig støtte på 231,1 mio. EUR, heraf 173,5 mio. EUR fra de deltagende lande og 57,6 mio. EUR fra EU.

Den gennemsnitlige tid inden kontraktindgåelse¹³ var på 11,4 måneder for de første to tidsfrister. Dette tidsrum varierede meget fra 5,3 måneder til 26,8 måneder i den første periode (11,8 måneder i gennemsnit) og fra 6,3 måneder til 17,2 måneder i den anden (11,0 måneder i gennemsnit). I bilaget til delegeringsaftalen (punkt 5 om forventede resultater og indikatorer)

¹⁰ Delegeringsaftalen om det fælles Eurostarsprogram, 30-CE-0270684/00-14 (underskrevet i juni 2009), bilag 1, punkt 4, s. 11 og 12. I Eurostarsbeslutningen (artikel 4) står der, at de nærmere ordninger for EU's finansielle bidrag fastlægges i en generel aftale mellem Kommissionen og Eureka sekretariatet.

¹¹ Gruppen blev anført af Anne Laperrouze (tidligere MEP). De øvrige medlemmer af gruppen var Professor Erko Autio (ordfører), professor Maja Bucar, Georg Licht, professor Jose Molero and professor Lena Tsipouri.

¹² Eurostars er altid åbent for ansøgninger om finansiering, men sekretariatet fastsætter tidsfrister for indgivelse af ansøgninger. Den centrale evalueringsproces indledes efter hver tidsfrist.

¹³ Tiden inden kontraktindgåelse defineres som tidsrummet mellem fristen for indgivelse af ansøgninger og datoen underskrivelse af tilkuds aftalen.

fastsættes et mål på et halvt år for tiden inden kontraktindgåelse, som skal opnås senest halvvejs gennem programforløbet.

Ekspertgruppen mente, at programmet havde følgende tre vigtigste styrker:

- 1) De mange ansøgninger betyder, at efterspørgslen efter programmet har oversteget de oprindelige forventninger og navnlig mobiliseret forsknings- og udviklingsintensive SMV'er med bottom-up-projekter med tæt tilknytning til markedet.
- 2) Programforvaltningen er med tiden blevet forbedret med hensyn til sikring af den nødvendige logistik og infrastruktur, og tilfredsheden hos de nationale myndigheder og disses deltagere er øget.
- 3) Den centrale evaluering betragtes som bedste praksis for at sikre klar og gennemsigtig organisation og gennemførelse af projekter til tiden.

Gruppen påpegede dog også fem områder, hvor der er plads til forbedringer, navnlig med hensyn til at

- 1) harmonisere og synkronisere nationale procedurer
- 2) tiltrække flere ansøgere, navnlig SMV'er, som ikke har erfaringer med internationalt samarbejde
- 3) forbedre den geografiske balance blandt de tekniske eksperter og balancen mellem teknisk og markedsrelateret ekspertise i puljen af eksperter
- 4) øge synligheden og samtidig sikre mulighederne for at finansiere flere projekter samt
- 5) fortsætte bestræbelserne på at etablere en virtuel fælles pulje.

I sin foreløbige rapport til Europa-Parlamentet og Rådet anførte Kommissionen, at gruppens evalueringsrapport omfattede alle de aspekter, der er nævnt i artikel 13, stk. 2, i Eurostarsbeslutningen, og desuden rummede yderligere fakta, bemærkninger og anbefalinger. Kommissionen betragtede hele rapporten som en integreret del af den foreløbige evalueringsproces, der er fastlagt i artikel 13, stk. 2. I sine bemærkninger fremhævede Kommissionen kun de mest relevante konklusioner og anbefalinger med hensyn til vejen fremad.

Kommissionens bemærkninger om den foreløbige evaluering – som stadig er relevante i lyset af den endelige evaluering – handlede navnlig om, hvordan den videnskabelige, forvaltningsmæssige og finansielle integration kunne øges yderligere, og om kvaliteten og effektiviteten ved gennemførelsen af Eurostars.

Kommissionen var enig i gruppens anbefalinger for så vidt angår en yderligere fremskyndelse af integrationsprocessen. Kommissionen opfordrede Eurostarslandene til at tage hensyn til programmets integrationsmål gennem øget harmonisering og forenkling af bestemmelserne

om støtteberettigelse og tilpasning af praksis med hensyn til finansiering og udbetaling. Kommissionen understregede, at kriterierne for støtteberettigelse i Eurostars skal anvendes i samme udstrækning i alle deltagende lande. Intet land må basere støtteberettigelsen på krav, som rækker ud over dem, der findes i Eurostars. Kommissionen bakkede desuden op om forslaget om at afprøve en tilgang med en delvis "ægte" fælles pulje (10 % af de samlede øremærkede midler).

Med hensyn til gennemførelsens kvalitet og effektivitet støttede Kommissionen forslagene om at forbedre den centrale evalueringsproces for at sikre uvildighed, kvalitet og rettidighed. Ekspertterne skal have den fornødne ekspertise, og bedre feedback fra bedømmerne til ansøgerne ville sikre øget gennemsigtighed. Kommissionen var også enig i anbefalingerne om at afkorte tiden inden kontraktindgåelse.

Rådet fremsatte sine synspunkter om den foreløbige evaluering i sine konklusioner af 31. maj 2011¹⁴. Rådet tilsluttede sig gruppens holdning om, at Eurostars stemmer overens med målsætningerne for Europa 2020, er et godt supplement til de muligheder, som SMV'er tilbydes i FP7 vedrørende internationalt samarbejde, og har vist sig at være attraktivt for målgruppen og er nået ud til europæiske forskningsintensive SMV'er. Rådet bifaldt desuden gruppens anbefaling om at videreføre Eurostars efter 2013 og vil overveje en sådan videreførelse inden for de generelle rammer af den fremtidige finansiering af den fælles strategiske ramme for forskning og innovation¹⁵.

3. ENDELIG EVALUERING

3.1. Indledning

I artikel 13, stk. 3, i Eurostarsbeslutningen bestemmes følgende: "*Ved udløbet af det fælles Eurostarsprogram foretager Kommissionen en endelig evaluering af programmet. Resultaterne af denne endelige evaluering forelægges Europa-Parlamentet og Rådet.*"

Kommissionen har udarbejdet et udkast til et kommissorium, hvori den fastlægger den endelige evaluerings mandat, omfang og formål. Sammen med Eurostarsbeslutningen og delegeringsaftalen udgjorde kommissoriet grundlaget for Makarow-gruppen for så vidt angår den tilgang, som skulle anlægges, og de spørgsmål, der skulle behandles.

De data, som Makarow-gruppen fremlagde, omfatter alle 10 tidsfrister fra 2008 til 2013. Eureka sekretariatet modtog 3 548 ansøgninger om projekter med 11 733 deltagere. Langt de fleste ansøgere var SMV'er (72 %), og konsortierne havde i gennemsnit 3,3 deltagere. Der blev ydet støtte til 783 ansøgninger, og det samlede støttebeløb udgjorde 1 130 mio. EUR.

¹⁴ Rådets konklusioner om den foreløbige evaluering af Eurostars (Bruxelles, den 1. juni 2011, RECH 144, COMPET 226, MI 291):

<http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2011030%202011%20INIT>.

¹⁵ I forordningen om Horisont 2020 besluttede Europa-Parlamentet og Rådet at støtte forskningsintensive SMV'er gennem Eurostarsprogrammet. Se bilag I, punkt 3(3)(b), s. 147, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1291/2013 af 11. december 2013 om Horisont 2020 – rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020) og om ophævelse af afgørelse nr. 1982/2006/EF (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 104): <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2013:347:FULL&from=EN>.

Antallet af ansøgninger blev ved med at stige under hele Eurostarsprogrammet. Antallet af støtteberettigede ansøgninger steg imidlertid ikke i samme takt, idet succesraten¹⁶ faldt fra 42 % i 2008 til 17 % i 2013. Den samlede anslåede offentlige støtte for 2008-2013 lå på 472 mio. EUR, og EU-støtten (på 100 mio. EUR) svarede til 26,9 % af den nationale støtte (på 372 mio. EUR) (eller 21,2 % af den samlede offentlige støtte).

Den gennemsnitlige tid inden kontraktindgåelse er blevet kortere i forhold til situationen på det tidspunkt, hvor den foreløbige evaluering blev foretaget. For eksempel var den gennemsnitlige tid inden kontraktindgåelse på 435 dage ved den tredje tidsfrist (2009), og denne var faldet til 282 dage ved den ottende tidsfrist i 2012. Tiden inden kontraktindgåelse er dog stadig forholdsvis lang i mange lande. Makarow-gruppen mener, at det haster med at afkorte tiden inden kontraktindgåelse i forbindelse med programmet, da de nuværende store forskelle mellem deltagerlandene skaber tvivl om systemets berettigelse.

3.2. Metoder

Makarow-gruppen anvendte både kvalitative og kvantitative værktøjer ved den endelige evaluering. De vigtigste metoder bestod af skrivebordsundersøgelser, samtaler med interessenter og SMV'er, en online-undersøgelse blandt SMV'er, der havde ansøgt om støtte gennem Eurostars, samt kvantitative analyser.

Gennem skrivebordsundersøgelser indsamlede gruppen dokumenter fra forskellige interessentgrupper, hvorefter den analyserede de data og oplysninger, der var relevante for kriterierne for evaluering i forbindelse med Eurostars. Disse skrivebordsundersøgelser gjorde det muligt for gruppen at udpege de største problemstillinger, udfordringer og spørgsmål vedrørende gennemførelsen af Eurostars. Kildematerialet omfattede retsakter og generelle dokumenter, referater af Eurekamøder på højt plan, statistiske data og data fra Eurekasekretariatet.

Makarow-gruppen holdt møder i Bruxelles med to repræsentanter fra Kommissionen, tre repræsentanter fra Eureka og EurekaSekretariatets topledelse. Enkelte gruppemedlemmer afholdt møder eller telefonsamtaler med 20 repræsentanter fra nationale styrende og administrative organer under Eurostars og med de administrerende direktører for 26 SMV'er, som opererer i 12 forskellige lande. For at strukturere samtalerne udarbejdede gruppen en række retningslinjer, som blev tilpasset efter de interviewede personers funktion. Alle samtaler blev dokumenteret skriftligt. Samtalerne omfattede en bred vifte af emner.

Som led i evalueringen blev deltagerne i en online-undersøgelse spurgt om deres erfaringer med Eurostars. Målgruppen for online-undersøgelsen var begrænset til forsknings- og udviklingsintensive SMV'er og andre SMV'er. Online-undersøgelsen blev gennemført fra den 9. maj til den 10. juli 2014. Den omfattede 6 620 SMV'er, som blev opsøgt gennem e-mails med links til et online-spørgeskema. Der blev udarbejdet to forskellige spørgeskemaer. Det første var målrettet mod finansierede projekter og det andet mod ikkefinansierede projekter.

¹⁶ Succesraten defineres som antallet af ansøgninger, der godkendes til at modtage støtte, divideret med det samlede antal ansøgninger.

Der blev opnået en samlet svarprocent på 46 % (72 % for finansierede SMV'er og 39 % for ikke-finansierede SMV'er).

For at få et billede af effekten af Eurostars udviklede Makarow-gruppen en økonometrisk og kontrafaktisk evaluering af virkningerne. Ved den økonometriske undersøgelse blev der primært fokuseret på jobskabelsen i de deltagende SMV'er og på de nyskabende resultater målt på antallet af patentansøgninger. I forbindelse med dataindsamlingen var det nødvendigt at matche Eurekaekretariatets data om ansøgende SMV'er med Bureau van Dijk's Amadeus-database, hvorfra der blev indhentet oplysninger om beskæftigelsestal. Derudover blev Eurekaekretariatets data om ansøgende SMV'er matchet med Den Europæiske Patentmyndigheds *Worldwide Patent Statistical Database*. I den frembragte database samles oplysninger om ansøgere og tidsrække-data om beskæftigelse og patentansøgninger, hvilket gør det muligt at foretage skøn over den nødvendige økonometriske behandlingseffekt.

3.3. Resultater og vurdering

- **Programmets målgruppe og omfang**

Makarow-gruppen påpeger, at programmet ifølge deltagende SMV'er og de styrende og administrative organer i Eurostars er relevant for målgruppens behov og mål. Den store efterspørgsel blandt SMV'er ses som et tegn på dette "strategiske match". Næsten alle deltagende SMV'er agter at ansøge om støtte fra Eurostars igen, da programmet modsvarer deres behov og mål. Forsknings- og udviklingsintensive SMV'er udgør klart størstedelen af deltagere i Eurostars, og de har modtaget omkring 75 % af støtten. Desuden formåede programmet at nå ud til unge små virksomheder og mikrovirksomheder.

De deltagende SMV'er har erfaringer fra nationale og internationale støtteprogrammer i forvejen, og de fleste har allerede etableret internationale forbindelser. Makarow-gruppen har imidlertid registreret, at ansøgninger, der omfatter universiteter eller forskningsorganisationer hos offentlige instanser, har bedre chancer for at modtage støtte end andre. Det kan skyldes, at disse universiteters eller organisationers deltagelse er garant for forslagens høje kvalitet, at de har større erfaring med at udarbejde støttedokumenter til ansøgninger, eller at deres ansøgninger har haft den bedste balance mellem videnskabelig ekspertise og markedskendskab.

Takket være den anlagte bottom-up-tilgang formår Eurostars ifølge gruppen at imødekomme en bred vifte af nyskabende teknologier, herunder informations- og kommunikationsteknologier og anvendelse af disse, medicinsk bioteknologi samt (vedvarende) energi og styrings- og kontrolteknologier.

- **Forvaltning**

Makarow-gruppen bemærker, at Eurekaekretariatet generelt anerkendes som en vellykket implementeringsstruktur. Der er dog stadig behov for at forbedre den ledelsesmæssige og administrative praksis, højne personalets kvalifikationer og udforme og gennemføre en strategi for markedsføring og fremme af programmet. Desuden er det nødvendigt at udvikle

og opretholde et velstruktureret informationsstyringssystem med en tilhørende database til brug for sekretariatet og de andre styrende og administrative organer under Eurostars.

Gruppen mener, at Eurostars' forvaltningssystem fungerer tilfredsstillende, og at der er et effektivt samspil mellem de nationale og centrale administrative organer. Eurostars' internationale dimension har imidlertid krævet etablering af et komplekst forvaltningssystem.

Den højtstående gruppe for Eureka drøfter jævnligt forskellige problemstillinger, der har afgørende betydning for Eurostars' succes, uden at den nødvendigvis når til enighed om bestemte foranstaltninger eller bindende regler for alle lande. Synkronisering og harmonisering af støtte, regler om støtteberettigelse og sikring af tilstrækkelige nationale budgetter har været genstand for intense analyser og drøftelser. Makarow-gruppen mener, at der er behov for at øge den højtstående gruppes ejerskab af og inddragelse i Eurostars. Dette er afgørende for at lette synkroniseringen og harmoniseringen. Ligeledes er de nationale finansieringsorganer stadig kun i begrænset omfang involveret i forvaltningsstrukturen. De skal i højere grad involveres for at opnå øget synkronisering og harmonisering.

Endelig har Eurostars styrket SMV'ernes tilstedeværelse i Eureka og medvirket til at gøre deres bidrag til EU's konkurrenceevne og innovation meget mere synligt. Herved har Eurostars haft en betragtelig og langvarig positiv indvirkning på Eureka-netværket.

- **Ledelse og drift**

Makarow-gruppen mener, at den virtuelle fælles pulje har fungeret godt og er den foretrukne finansieringsmekanisme, da den tiltrækker lande, som bidrager til Eurostars. Som reaktion på programmets succes har flere lande øget deres bidrag væsentligt ud over det oprindeligt aftalte niveau. Fordelene ved den virtuelle fælles pulje er dog endnu ikke blevet udnyttet fuldt ud i Eurostars, da en række lande – navnlig Tyskland og Spanien – ikke tildeler tilstrækkelig finansiering til programmet. Derfor falder flere gode udvalgte projekter bort fra prioriteringslisten, hvilket fører til frustration blandt de ansøgende SMV'er.

Gruppen beretter, at synkronisering af støtten stadig er den største udfordring for Eurostars, selv om der er opnået en række forbedringer. I nogle tilfælde oplever de deltagende SMV'er store problemer på grund af den længere tid inden kontraktindgåelse. Desuden findes der i visse tilfælde parallelle forpligtelser i forbindelse med ansøgning og evaluering, ligesom nogle nationale finansieringsorganer stiller krav om dobbeltrapportering.

Den anden store udfordring, som Eurostars står over for, vedrører harmonisering af finansieringsreglerne. Den højtstående gruppe mener, at denne udfordring skal afhjælpes gennem en top-down-tilgang på initiativ fra nationale ministerier og EU. En række nationale projektkoordinatorer mener, at fuld harmonisering ikke er mulig. For eksempel kan de ikke ændre procentsatsen for finansiering eller den øvre finansieringsgrænse for hver enkelt SMV. En anden problemstilling vedrører behovet for øget harmonisering af de regler om underentrepriser, der gælder for universiteter og offentlige forskningsorganisationer.

Eurostars' centrale evalueringsproces har fungeret godt. Makarow-gruppen mener dog, at det er nødvendigt at forbedre gennemsigtigheds- og feedbackmekanismen og strømlinere processen for at nedbringe tidsrummet fra den første ansøgning til fremlæggelsen af en evalueringsrapport. Tiden inden kontraktindgåelse var temmelig lang, da Eurostarsprogrammet blev iværksat, men faldt betragteligt i løbet af den første fase.

Selv om antallet af tekniske eksperter og markedsexperter er steget betydeligt siden 2012, er der stadig behov for at rette op på den geografiske og kønsmæssige ubalance. De nationale projektkoordinatorer vil også gerne inddrages i processen med at forbedre ekspertdatabasen. SMV'erne er generelt tilfredse med den mængde oplysninger, som de modtager om evalueringen af deres projekter. De mener, at arbejdsbyrden i forbindelse med rapportering og overvågningsprocessen er passende, ligesom de synes, at evalueringsprocessen er gennemskuelig og gennemføres til tiden.

- **Finansiering**

Makarow-gruppen fremhæver som en af indikatorerne for Eurostars' succes den store stigning i antallet af ansøgninger og dermed den øgede efterspørgsel efter offentlig finansiering. Det årlige antal indgivne ansøgninger steg fra 215 i 2008 til 948 i 2013. I hele Eurostars' levetid har dette dog også resulteret i et fald i den andel af de indgivne ansøgninger, der modtog støtte. Succesraten er faldet fra 42 % ved den første tidsfrist til 17 % ved den tiende tidsfrist. Andelen af projekter, der opfyldte kvalitetskravene og blev godkendt som støtteberettigede, er også faldet – fra 68 % ved den første tidsfrist til 55 % ved den tiende. Med andre ord har en stadig større andel af kvalitetsprojekter ikke modtaget støtte. Makarow-gruppen mener, at det øgede antal ansøgninger pr. år er "bemærkelsesværdigt" og "imponerende".

De nationale Eurostarsbudgetter varierer stadig rigtig meget. Budgetterne afspejler dels landenes relative størrelse og det nationale offentlige finansieringssystemes indretning og dels efterspørgslen hos nationale SMV'er efter støtte gennem Eurostars. Disse forskelle har haft en meget negativ indvirkning på systemet med den virtuelle fælles pulje. De fleste deltagere og programadministratorer vurderer støttens omfang pr. deltager som passende.

Ifølge Makarow-gruppen har den finansielle og økonomiske krise i de fleste lande haft en negativ indvirkning på den nationale støtte til Eurostars. Antallet af projekter, der opfyldte kvalitetskravene, faldt betragteligt på grund af mangel på midler, og derfor deltog en række lande ikke i den seneste indkaldelse af bud. De lande, der ikke manglede midler, beredede også om, at krisen påvirkede dem negativt, idet de SMV'er, som de støttede, samarbejdede med partnere i lande, der havde problemer med finansieringen.

- **Gennemførelse af anbefalingerne fra den foreløbige evalueringsrapport**

Makarow-gruppen har vurderet gennemførelsen af anbefalingerne fra den foreløbige evalueringsrapport. Ud af de 21 politiske anbefalinger, der senest skulle gennemføres i 2013, mener Makarow-gruppen, at syv er blevet gennemført fuldt ud, mens 10 kun er gennemført delvist, og fire slet ikke er begyndt at blive gennemført.

Disse fire anbefalinger handler om, at

- 1) der skal fastsættes en overordnet tidsfrist for underskrivelse af tilskudsaftaler
- 2) den højtstående gruppe for Eureka skal spille en aktiv rolle med hensyn til at holde øje med tiden inden kontraktindgåelse og sikre, at lande, der er bagud, effektiviserer deres processer
- 3) der skal gøres forsøg med tilgangen, hvor 10 % af de samlede øremærkede midler afsættes til en ægte fælles pulje, samt at
- 4) Eureka sekretariatet skal iværksætte aktiviteter for at udforske integrationen af Eureka-klyngeinitiativer i lyset af de erfaringer, der er gjort med integration af indlæring og gennemførelse, og som kan anvendes til at integrere Eurostars med nationale initiativer til støtte for F&U.

3.4. Henstillinger

Makarow-gruppens rapport indeholder 28 anbefalinger.

- **Programmets målgruppe og omfang**

- 1) Eureka sekretariatet bør udarbejde en handlingsplan til fremme af Eurostarsdeltagernes kontakter med de formidlere på området for F&U og innovation, der primært inddrages i projektforberedelsesfasen.
- 2) Sekretariatet bør fremme forbindelser mellem Eurostarsdeltagere og forskellige former for Eureka projekter for at styrke Eurostarsprojekternes tilknytning til klynger, "paraplyer" og andre tematiske eller enkeltstående projekter.
- 3) Sekretariatet bør tilrettelægge formidlingsarrangementer, herunder konkurrencer om præsentationer, med deltagere fra Eurostars og finansieringsinstitutioner for at forbedre mulighederne for, at vellykkede projekter modtager opfølgende finansiering fra den private sektor. Der bør udvikles en formidlingsstrategi, som målrettes mod finansmænd, andre SMV'er og nationale og internationale offentlige organer.
- 4) Sekretariatet bør øge bevidstheden blandt de SMV'er, der modtager støtte gennem Eurostars, om vigtigheden af at beskytte den intellektuelle ejendomsret til deres nyskabelser.
- 5) Sekretariatet bør sammen med nationale projektkoordinatorer sikre, at programmet også når ud til SMV'er, som ikke allerede har internationale forbindelser, ved at udforme og gennemføre en strategi for markedsføring og fremme af programmet.
- 6) Sekretariatet og den højtstående gruppe bør enes om et tidsrum for fastlæggelse og udvikling af projekter om "F&U med tæt tilknytning til markedet" for Eurostars, som

er neutralt med hensyn til de særlige omstændigheder ved bestemte teknologier og markeder.

- 7) Kommissionen og sekretariatet bør undersøge mulighederne for at kæde Eurostars sammen med det nye SMV-instrument under Horisont 2020 for at udnytte potentialet for vækst og konkurrencedygtige resultater hos SMV'er, der deltager i Eurostars.

- **Forvaltning**

- 1) De beslutninger, som den højtstående gruppe træffer, bør straks omsættes i gennemførelsesplaner med konkrete mål, opgaver og fordeling af ansvarsområder, hvor SMART-tilgangen anvendes (specifikke, målelige, gennemførlige, realistiske og tidsbaserede mål).
- 2) Den højtstående gruppe bør udpege lande, som pålægger Eurostarsprojekterne såvel parallelle krav med hensyn til ansøgning og evaluering som dobbelte rapporteringsforpligtelser, og enes med dem om at fjerne de nationale processer. Den højtstående gruppe bør sikre, at dette er gennemført før tidsfristen for Eurostars-2 i foråret 2016.
- 3) Sekretariatet bør øge gennemsigtigheden i den centrale evalueringsproces og mekanismerne til levering af feedback til ansøgere, nationale finansieringsorganer og nationale projektkoordinatorer. Koordinatorerne bør have adgang til det uafhængige bedømmelsespanels konsensusrapporter og til de individuelle tekniske bedømmelsesrapporter for at kunne give ansøgerne detaljeret feedback.
- 4) Sekretariatet bør sikre en mere afbalanceret geografisk fordeling af de tekniske eksperter i tæt samarbejde med de nationale projektkoordinatorer. Der bør også rettes opmærksomhed mod at opnå kønsmæssig balance. Derudover bør sekretariatet udvide puljen af tekniske eksperter med det fornødne kendskab til markederne.

- **Ledelse og drift**

- 1) Eurekaekretariatet skal fastholde frekvensen med to tidsfrister pr. år.
- 2) Sekretariatet bør afkorte den tid, der går fra ansøgning (tidsfristen) til evaluering, til 4-5 måneder, så de nationale projektkoordinatorer og ansøgerne får adgang til resultaterne af den centrale evaluering senest inden for fem måneder (150 dage). De nationale finansieringsorganer bør underskrive finansieringsaftalerne inden for 2-3 måneder. Det anbefales, at Eurekaekretariatet sammen med formanden for den højtstående gruppe og lederne af de nationale finansieringsorganer reviderer programforvaltningsprocesserne hos de nationale finansieringsorganer, som risikerer ikke at overholde tidsfristen, og enes med dem om foranstaltninger, der kan træffes for at afkorte processerne.
- 3) Ansøgerne bør forelægges en standardkonsortieaftale for at gøre det nemmere og hurtigere for projektdeltagerne at opfylde kravene i kontrakterne.

- 4) Sekretariatet bør oprette og opretholde en solid central Eurostarsdatabase for at indsamle, opbevare og behandle pålidelige data om projekter og støttemodtagere. Det bør indføre kvalitetskontrol af data til ansøgningsformularerne og formularerne til rapporterne om projektfremskridtene, den endelige evaluering og indvirkningen på markedet. Tidsfristen for fremlæggelse af rapporten om den endelige evaluering bør nedbringes til ét år, og rapporten om indvirkningen på markedet bør være tilgængelig inden for to år efter projektets afslutning.
- 5) Sekretariatet bør ændre ansøgningsformularen og formularerne til rapporterne om projektfremskridtene, den endelige evaluering og indvirkningen på markedet. Der er behov for detaljerede revisioner af de nuværende spørgsmål og overskrifter i formularerne og for flytning, sletning og tilføjelse af en række spørgsmål for at gøre formularerne mere logiske. Retningslinjerne for formularerne bør tilpasses i overensstemmelse hermed.
- 6) Sekretariatet bør udarbejde en særlig formular og tilsvarende retningslinjer til brug ved genindsendelse af ansøgninger. Ved genindsendelse skal det forklares, hvad der er ændret, navnlig som reaktion på bemærkninger fra tidligere evalueringer, som er modtaget gennem de nationale projektkoordinatorer.
- 7) Sekretariatet bør udarbejde og gennemføre en institutionel udviklingsplan for at styrke sin praksis med hensyn til programforvaltning og organisatorisk ledelse, så det kan forbedre gennemførelsen af Eurostars på niveau med international bedste praksis og ansætte, fastholde og motivere kvalificerede medarbejdere, som har erfaring med forvaltning af F&U- og innovationsprogrammer. Det anbefales, at sekretariatet modtager vejledning fra netværkets nationale finansieringsorganer, som har de relevante kompetencer.
- 8) Sekretariatet bør indføre et entydigt id for alle organisationer – ikke blot for SMV'er og store virksomheder, men også for universiteter, offentlige forskningsorganisationer og andre af de forsknings- og udviklingsintensive SMV'ers partnere. Hver enkelt organisation bør angive sin deltageridentifikationskode i Horisont 2020-regi, hvis den har en sådan kode. Ansøgningsformularen bør omfatte oplysninger om, hvorvidt projektforslaget tidligere har været indsendt i forbindelse med et andet nationalt program eller EU-program.
- 9) Sekretariatet bør indsamle oplysninger om markedsføringstiden fra alle lande og fremlægge disse oplysninger for den højtstående gruppe. Der bør opnås enighed om en bindende tidsfrist for indsamling og fremlæggelse af disse oplysninger.
- 10) Oplysninger om projekternes nøjagtige start- og slutdatoer bør medtages i den centrale Eurostarsdatabase. De nationale projektkoordinatorer bør straks underrette Eurekasekretariatet om underskrevne tilskudsaftaler, herunder projekternes start- og slutdatoer.

- 11) Sekretariatet, den højtstående gruppe og de nationale finansieringsorganer bør sikre, at tiden inden kontraktindgåelse ikke overstiger syv måneder (210 dage) som aftalt for Eurostars-2 i Budapestdokumentet.
- 12) Fra og med tidsfristen i foråret 2016 bør sekretariatet, den højtstående gruppe og de nationale finansieringsorganer enes om, at tilskudsaftalerne mellem det nationale finansieringsorgan og programdeltagerne vil blive underskrevet inden for 210 dage efter tidsfristen for så vidt angår mindst halvdelen af projekterne. For 90 % af projekternes vedkommende bør alle tilskudsaftaler være underskrevet inden for ét år efter tidsfristen.
- 13) Sekretariatet og de nationale projektkoordinatorer bør i fællesskab udvikle værktøjer, der skal lette udvekslingen af oplysninger mellem dem, øge kvaliteten og mængden af de oplysninger, der gøres tilgængelige fra og for begge sider, muliggøre overvågning af alle projektfaser og mindske de administrative omkostninger til bilaterale udvekslinger af oplysninger.
- 14) Kommissionen bør overveje ikke at yde støtte til de Eurostarsprojekter, hvor ikke alle tilskudsaftaler er underskrevet inden for ét år efter tidsfristen, medmindre forsinkelsen af underskrivelsen af en finansieringsaftale forårsages af medlemmer af det støttede konsortium.

- **Finansiering**

- 1) Den højtstående gruppe opfordres indgående til at enes om en minimumsreference for harmonisering af finansieringsregler og til at sikre, at alle deltagende lande lever op til denne. De maksimale finansieringssatser bør være de samme i alle lande for hver slags partner. Den højtstående gruppe bør på tæt hold følge processen, som bør fuldføres ved udløbet af den første tidsfrist i 2016.
- 2) Støtten til universiteter og offentlige forskningsorganisationer bør harmoniseres, så de deltager som partnere for de udenlandske forsknings- og udviklingsintensive SMV'er og ikke blot som underleverandører til denne slags SMV'er fra det samme land.

4. KOMMISSIONENS BEMÆRKNINGER

4.1. Indledning

Kommissionen mener, at Makarow-gruppen i sin rapport belyser de vigtigste aspekter, der skulle indgå i evalueringen som beskrevet i Eurostarsbeslutningen, delegeringsaftalen og kommissoriet.

Da medlemsstaterne og de øvrige deltagende lande har øget deres finansieringsbidrag til Eurostars – med omkring 372 mio. EUR – opfylder EU's bidrag på 100 mio. EUR svarende til 26,9 % kravet i Eurostarsbeslutningen om, at EU-støtten ikke må overstige en tredjedel af medlemsstaternes og de øvrige deltagende landes bidrag.

I Eurostarsbeslutningen omtales SMV'ernes store betydning for EU's vækst og konkurrenceevne. Det høje og stadig stigende antal ansøgninger om støtte fra Eurostars og de resultater, som de støttede SMV'er har opnået, viser, at programmet er relevant for væksten blandt forsknings- og udviklingsintensive SMV'er.

Siden lanceringen af programmet i 2008 er flere aspekter ved Eurostars blevet forbedret frem til udgangen af 2013. For eksempel er tiden inden kontraktindgåelse blevet afkortet, og der er opnået øget harmonisering og synkronisering. Dette glæder Kommissionen, som sætter stor pris på bestræbelserne hos Eurekasekretariatet og de nationale finansieringsorganer.

Makarow-gruppens hovedkonklusion er, at Eurostars har formået at fremskynde væksten og de nyskabende resultater hos forsknings- og udviklingsintensive SMV'er. Gruppen mener dog også, at der stadig er behov for at forbedre visse aspekter ved styringen og den forvaltningsmæssige gennemførelse.

Den første del af hovedkonklusionen dokumenteres med en omfattende økonometrisk konsekvensanalyse. Denne viser, at væksten i beskæftigelsen hos forsknings- og udviklingsintensive SMV'er, der modtog støtte gennem Eurostars, var næsten dobbelt så høj som hos ansøgende SMV'er, som ikke modtog støtte. Med hensyn til sidstnævnte konkluderer gruppen, at manglen på harmoniserede finansieringsregler og synkroniserede nationale processer har ført til manglende effektivitet. Gruppen mener desuden, at der er behov for at gøre styringen, administrationen og driften mere effektiv på centralt hold.

Efter Kommissionens mening er konklusionerne, vurderingen og anbefalingerne i den endelige evaluering tilstrækkelig veldokumenterede. Kommissionen er enig i Makarow-gruppens hovedkonklusioner.

Flere af anbefalingerne fra den foreløbige evaluering og den endelige evaluering er allerede blevet indarbejdet i Eurostars-2-afgørelsen (2014-2020)¹⁷.

Da Makarow-gruppens rapport er en integreret del af evalueringsprocessen, knytter Kommissionen i følgende bemærkninger ingen kommentarer til alle detaljer i rapporten. Kommissionen ser fremad, og derfor vedrører bemærkningerne hovedsageligt aspekter ved Eurostars, hvor mulighederne for forbedring efter Kommissionens mening er størst, dvs. de aspekter, der beskrives i anden del af Makarow-gruppens hovedkonklusioner.

4.2. Programmets målgruppe og omfang

I både den foreløbige evaluering og Makarow-gruppens rapport anføres det, at Eurekasekretariatet og de nationale projektkoordinatorer bør sikre, at Eurostars også når ud til de SMV'er, som ikke allerede har internationale forbindelser. Kommissionen var enig i denne anbefaling i 2011, og det er den også i 2015. Denne anbefaling er rettet mod både sekretariatet og koordinatorerne, men flere andre anbefalinger vedrørende fremme af – eller øget

¹⁷ For eksempel står der følgende i Eurostars-2-afgørelsen: *"Som led i forbedringerne af det tidligere Eurostarsprogram bør Eurostars-2 sigte mod at afkorte perioden frem til bevilling sikre bedre integration og strammere, gennemsigtig og mere effektiv administration, hvilket i sidste instans vil være til fordel for forsknings- og udviklingsintensive SMV'er."*

opmærksomhed om – Eurostars er kun tiltænkt sekretariatet (se anbefaling 3, 4, 5 og 7 ovenfor). Kommissionen er enig i disse anbefalinger. Men selv om Eureka sekretariatet spiller en central rolle, har de deltagende Eurostarslande og de nationale finansieringsorganer dog også et vist ansvar for at nå ud til flere og bedre forsknings- og udviklingsintensive SMV'er med vækstpotentiale.

Makarow-gruppen anbefaler, at Kommissionen og sekretariatet undersøger mulighederne for at sammenkæde Eurostars med det nye SMV-instrument under Horisont 2020 (se anbefaling 6). Det er uklart, hvad "sammenkæde" betyder, men Kommissionen har analyseret den strategiske positionering af de forskellige instrumenter, da forslaget til Eurostars-2 blev fremlagt.¹⁸ Kommissionen mener, at støtten fra instrumenterne ydes i forskellige faser under udviklingen af SMV'ernes forsknings- og forretningsmæssige idéer med relation til markedet. Eurostars er anderledes og komplementært – snarere end supplerende – i forhold til SMV-instrumentet i Horisont 2020. I delegeringsaftalen står der endvidere, at de nationale finansieringsorganer skal træffe effektive foranstaltninger for at undgå dobbeltfinansiering af de endelige støttemodtageres projekter via andre EU-finansieringskilder. Det faktum, at Eurostars og SMV-instrumentet har forskellige målgrupper skal kommunikeres klart af Eureka sekretariatet, Kommissionen og Forvaltningsorganet for Små og Mellemløse Virksomheder.

4.3. Forvaltning

Makarow-gruppen bemærker, at den højtstående gruppe for Eureka jævnligt drøfter forskellige problemstillinger, der har afgørende betydning for Eurostars' succes, uden at den nødvendigvis når til enighed om bestemte foranstaltninger eller bindende regler for alle lande. Gruppen mener, at det er nødvendigt at øge den højtstående gruppes ejerskab af og inddragelse i Eurostars.

Kommissionen er enig i denne vurdering og anbefalingen om, at den højtstående gruppes beslutninger skal træffes ud fra SMART-tilgangen (specifikke, målelige, gennemførlige, realistiske og tidsbaserede mål) (anbefaling 8). Et konkret eksempel på denne tilgang er anbefaling 9 om fjernelse af parallelle forpligtelser i forbindelse med ansøgning og evaluering og af dobbeltrapportering inden den første tidsfrist i 2016. Kommissionen støtter fuldt ud denne anbefaling.

Makarow-gruppen opfordrer desuden indtrængende den højtstående gruppe for Eureka til at enes om et vist minimum for harmonisering af finansieringsreglerne (anbefaling 27). Gruppen mener, at dette senest skal ske før den første tidsfrist i 2016. Kommissionen mener, at der fortsat skal gøres forbedringer med hensyn til harmonisering af nationale finansieringssatser og finansieringsregler. Kommissionen er derfor helt enig i denne anbefaling.

4.4. Ledelse og drift

Tiden inden kontraktindgåelse – og forskellene på denne hos de forskellige deltagende lande – blev behandlet i den foreløbige evaluering og er også blevet analyseret af Makarow-gruppen.

¹⁸ Bruxelles, 10.7.2013, SWD(2013) 242 final.

Tiden inden kontraktindgåelse fastlægges på to niveauer. Først foretages den centrale evaluering, som koordineres af Eurekaekretariatet. Derefter finder tildelingen af støtte og kontraktforhandlingerne sted på nationalt plan. Både ved den foreløbige evaluering og i Makarow-gruppen blev det konstateret, at den centrale evaluering er af ret høj kvalitet og forløber gnidningsløst.

Makarow-gruppen anbefaler dog flere konkrete foranstaltninger på begge niveauer for at afkorte tiden inden kontraktindgåelse (se anbefaling 14, 15 og 16 ovenfor). Kommissionen er enig i disse anbefalinger, men det synes at stå klart, at det vigtigste problem er de meget store forskelle på nationalt plan. Kommissionen mener, at både den højtstående gruppe for Eureka, Eurekaekretariatet og de nationale finansieringsorganer skal prioritere det højt at mindske disse forskelle.

Makarow-gruppen anbefaler desuden, at Kommissionen bør overveje at tilbageholde støtten til de Eurostarsprojekter, hvor ikke alle tilskudsaftaler er underskrevet inden for ét år efter tidsfristen (anbefaling 17 ovenfor).

I Budapestdokumentet står der, at de nationale finansieringsorganer i forbindelse med Eurostars-2 skal tilstræbe en tid inden kontraktindgåelse på højst syv måneder efter tidsfristen, dog helst hurtigere. I Eurostars-2-afgørelsen fra 2014 opstilles et mål om at fremme effektiviteten af offentlig finansiering "ved at tilpasse, harmonisere og synkronisere deltagerlandenes nationale finansieringsmekanismer" (artikel 3). I afgørelsen står der også klart og tydeligt, at EU's finansielle bidrag er betinget af, at deltagerlandene påviser, at har oprettet Eurostars-2 i overensstemmelse med målene i artikel 3. De samme bestemmelser skal også medtages i de bilaterale aftaler, som Eurekaekretariatet og de nationale finansieringsorganer indgår med hinanden. Disse aftaler skal omfatte regler for overførsel af EU's bidrag samt de operationelle minimumsmål og nationale milepæle for yderligere integration og synkronisering af nationale programmer, herunder en kortere periode frem til bevilling i overensstemmelse med forordning (EU, Euratom) nr. 996/2012 og forordning (EU) nr. 1291/2013 (bilag I, afsnit 11). I Horisont 2020 findes der også klare regler om perioden frem til bevilling/tilskudstidspunktet. Her er det fastsat, at ansøgerne inden for fem måneder skal underrettes om resultatet af den videnskabelige evaluering af deres ansøgninger, og at tilskudsftaler skal være underskrevet eller tilskudsafgørelser meddelt inden for tre måneder fra datoen for underrettelse af ansøgerne om, at deres ansøgning er imødekommet¹⁹. Kommissionen bakker derfor fuldt ud op om Makarow-gruppens anbefaling nr. 17, ligesom den opfordrer deltagerlandene til at leve op til deres egen forpligtelse med hensyn til at afkorte tiden inden kontraktindgåelse.

Makarow-gruppen har desuden fremsat flere anbefalinger vedrørende Eurekaekretariatets database, bl.a. om hvordan data indsamles og indlæses i databasen (se anbefaling 19-24 ovenfor).

¹⁹ Se artikel 20 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1290/2013 af 11. december 2013 om reglerne for deltagelse og formidling i "Horisont 2020 – rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020)" og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1906/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 81): <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2013:347:FULL&from=EN>.

Kommissionen er enig i, at Eurekaekretariatets ansøgningsprocedure og database skal forbedres. De formularer, som ansøgerne skal udfylde, skal være så intuitive og letforståelige som muligt. Der skal foretages logiske kontroller af felter, hvor der kræves angivelse af talværdier, for at mindske risikoen for angivelse af forkerte værdier. Der skal indføres en ensartet tilgang med hensyn til terminologi, både i formularerne og i vejledningen til brugere. Desuden skal klassificeringen af det teknologiske område følge nomenklaturen i EU's statistiske klassificering af økonomiske aktiviteter (NACE, rev. 2) for at skabe et fælles grundlag for komparativ evaluering af forskellige EU-støtteordninger.

4.5. Universiteternes og de offentlige forskningsorganisationers rolle

Makarow-gruppen anbefaler, at støtten til universiteter og offentlige forskningsorganisationer harmoniseres, så de deltager som partnere og ikke blot som underleverandører (se anbefaling 27).

Kommissionen fortolker denne anbefaling således, at et projekt eller konsortium f.eks. kan bestå af en SMV i ét land, et universitet i et andet land og en offentlig forskningsorganisation i et tredje land. Efter Kommissionens mening vil dette sandsynligvis medføre, at universiteter og offentlige forskningsorganisationer vil spille en større rolle i Eurostarsprojekter, og at de vil få tildelt en større del af budgettet.

Eurostarsbeslutningen fastsætter, at den vigtigste aktivitet under Eurostarsprogrammet består af F&U-aktiviteter, der ledes af en eller flere forsknings- og udviklingsintensive SMV'er. Universiteter, offentlige forskningsorganisationer og store selskaber kan også deltage i programmet, men Eurostars' helt klare målgruppe er forsknings- og udviklingsintensive SMV'er.

I Horisont 2020 afsættes der imidlertid betragtelige midler til forskningssamarbejde inden for EU mellem aktører, der tilhører "videntrekanten" inden for forskning, erhvervsliv og videregående uddannelse, gennem Marie Skłodowska-Curie-foranstaltningerne og Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi.

Kommissionen støtter derfor ikke denne anbefaling.

5. Konklusion

Eurostarsprogrammet har været effektivt med hensyn til at fremskynde væksten og de innovative resultater hos forsknings- og udviklingsintensive SMV'er. Den endelige evaluering viser, at der er behov for Eurostars, og at programmet når ud til sin målgruppe.

Kommissionen er imidlertid enig med Makarow-gruppen i, at den største udfordring for Eurostars består i at synkronisere finansieringen og harmonisere finansieringsreglerne. Selv om der er gjort visse fremskridt, er det derfor afgørende for programmets effektivitet på længere sigt, at den højtstående gruppe for Eureka, Eurekaekretariatet, og de nationale finansieringsorganer gør sig yderligere bestræbelser på at fremskynde synkroniseringen og harmoniseringen under Eurostarsprogrammet.